

HELSINGIN SANOMAT, Helsinki, Indépendant, Tirage 401.000 ex.

KULTTUURI

"SELECTION DE LA BIENNALE DE PARIS
UN JARDIN DES CHEMINS BIFURQUANTS"

28/1/83

Euroopan taide on viime vuosina noussut lamasta kuin paroni von Münchhausen suosta. Yhdysvaltain todellista tai kuviteltua etumatkaa on kurottu umpeen järjestämällä näyttelyitä, joiden eurooppalaisista sävyistä on ammennettu itsetunnon eliksiiriä. Sen vaikutuksia on kiihotettu puhumalla ja kirjoittamalla, ja taas puhumalla. Jos puheet ottaa kirjaimellisesti, näyttää siltä, että Eurooppa—Väinämöinen on jo laulanut Amrikka—Joukahaisen suohon.

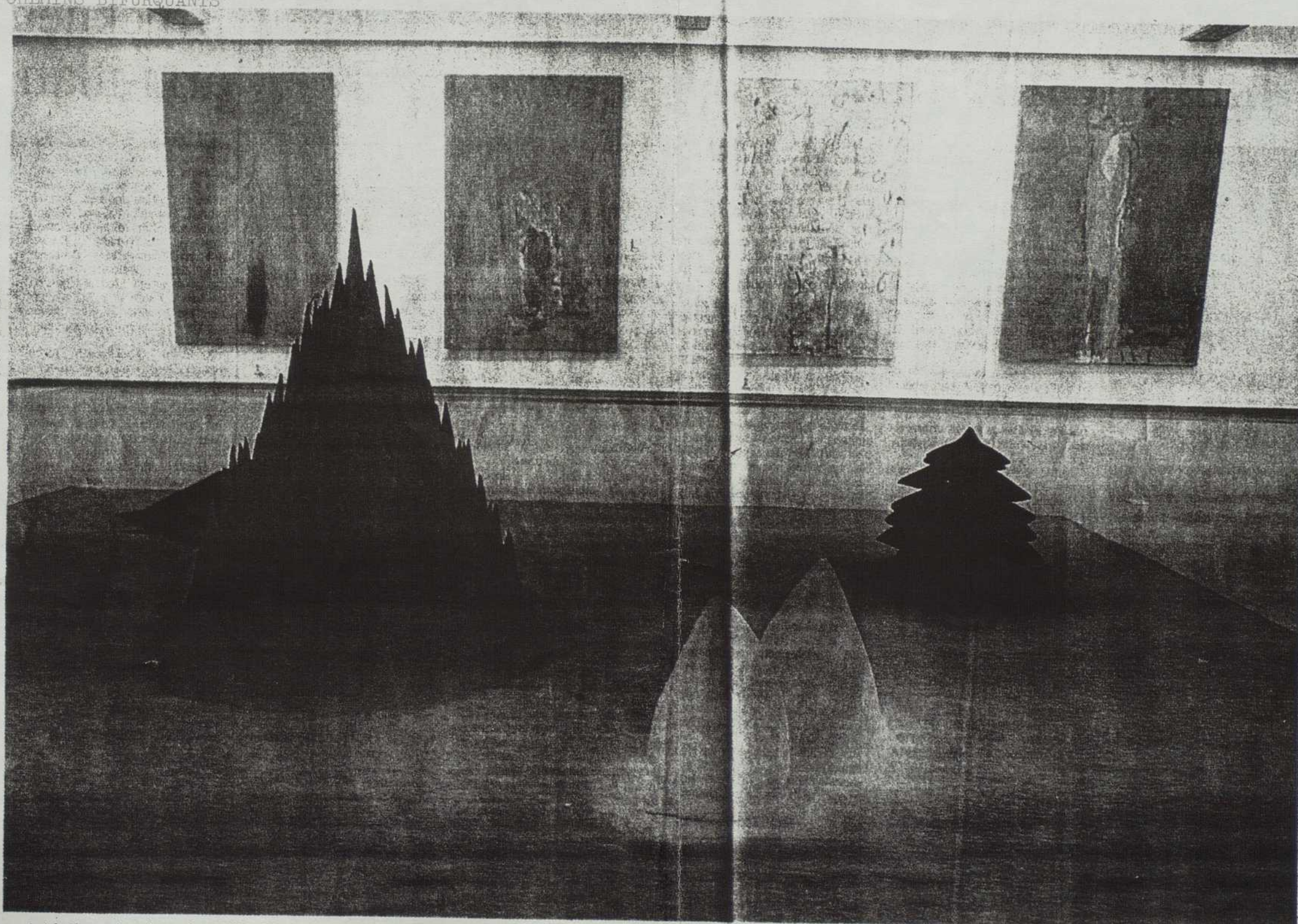
Mitä me sitten olemme käyttäenössä kostuneet. Väinämöinen on hällissyt tunteen paluusta ja pitänyt ekspressionismin kertauskurssit, joiden tehokkain osa nähtiin Berliinin Zeitgeist-näyttelyssä. Ja nyt tuntuu siltä, että ilmaisun tiellä kuljetaan kohti uutta informalismia.

Mutta, mutta... kuva ei ole näin yksinkertainen, sillä taide menee moniin suuntiin. Elämme haaurautuvien polkujen puutarhassa, eikä hallitsevia suuntauksia voi ainakaan vielä määrittää. Onkohan se edes tarpeen.

Tyylien
ryöstöretket

Sara Hildénin taidemuseoon nyt jo toisen kerran koottu valikoima Pariisin nuorten biennaalista luo kuvan avoimesta tilanteesta. Taiteilijat käyttävät hyväkseen lähi-mennessyden avantgardea, mutta eivät ole heittäytyneet samaan postmodernismin hurmioon kuin arkkitehdit, jotka ovat suunnanneet hilpeät ryöstöretkensä kauas tyylien historiaan. Kuvataiteilijat pysyttelevät mieluiten tämän vuosisadan rajoissa aivan kuin yhä taisteltaisiin 1800-luvun akateemisia kalkkikuvia vastaan. Säännöistä toki poiketaan enenevässä määrin, sillä yhtenäinen tyyli ei ole nyt huudossa, ja yksi tie "vapauteen" kulkee eklektismin kautta.

Ne, jotka ovat nähneet nuorten biennaalin alkuperäisessä muodossaan, vakuuttavat, että sen antia on vaikea hahmottaa. Sekavuus tietysti kuuluu suurten näyttelyiden väistämättömiin risoihin, mutta ne voi nyt kernaasti ohittaa katsomalla Tampereen version.

Anish Kapoorin veistosryhmä White Sand, Red Millet, Many Flowers. Taustalla Marika Mäkelän maalauksia.

Pariisin biennaalin valitut palat Tampereella

minen on tärkeää muillekin kuin urheilijoille.

Video
ja nauru

Videotaide alkaa kuoriutua kapaloistaan, sillä se pystyy jo naurattamaan katsojiaan. Aikamoinen saavutus nuorelta taiteenlajilta, joka on vetänyt puoleensa vihkiytyneitä laitemaanikkoja ja pitkäpi-mäisiä mystikkoja. Nyt mukaan ovat heittäytyneet myös taiteilijat, joiden temperamentti toimii hiukan nopeammin kuin isoisan kiikkutuoli.

Kaikesta huolimatta videonauhujen katsominen vaatii yleisöltä joogin kärsivällisyyttä, sillä nauhojen pyörimisaikoja ei ole ilmoitettu. Ehkäpä ohjelmajärjestys on ehditty jo laatia, ja tämä pikku marina on käynyt aiheettomaksi.

Robert Randallin ja Frank Bendinellin (Australia) videot ovat nauhojen hauskimpia, ja ne osoittavat, että vakavia taiteellisia ongelmia voidaan ratkaista hymy suupielessä. Velmuin kaikista on taitelijakaksikon Expressive space, joka muistuttaa aika läheisesti Richard Hamiltonin varhaispopistista klassikkoa nimeltä What Makes Today's Homes So Attractive (Mikä tekee nykyajan kodeista niin viehättäviä).

Futuristi Giacomo Ballan unelma liikkeen todellisesta kuvaamisesta on saanut Randallin ja Bendinellin laatimaan videoversion kävelevää koiraa esittävästä Ballan maalauksesta.

Sanojen ja ilmeiden muodostama "syntaksi" joutuu koviin naurahassa, jossa toistetaan samat eleet, ilmeet ja liikesarjat eri adjektiivien yhteydessä. Yksinkertaisesta oivaluksesta on syntynyt sanojen ja mimiikan haurasta yhteyttä tutkiva kokonaisuus. Sopii niille, jotka eivät luota sanoihin, ja myös niille, jotka eivät usko eleisiin.

Viisauden
pylväät

Varsin monet näyttelyn teoksista ansaitsivat nootinsa, mutta tyydyt-